

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็น เรื่องเกี่ยวกับ การศึกษาการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร รวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าร้อยละ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ

1. นักเรียนที่เรียนพิเศษซึ่งกำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2531 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร สังกัดต่าง ๆ คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร
2. ครูที่สอนพิเศษนักเรียนตามข้อ 1
3. ผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนพิเศษตามข้อ 1

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีลำดับการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สุ่มจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่กว่าที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,080 คนขึ้นไปจาก 4 สังกัดในกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 147 โรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียนแต่ละสังกัดมาร้อยละ 10 ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 15 โรงเรียน ซึ่งแยกเป็นสังกัดต่าง ๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนโรงเรียนขนาดใหญ่ในสังกัดต่าง ๆ ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างใน
ในการวิจัย

สังกัดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน ขนาดใหญ่ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของโรงเรียนทั้งหมด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	23	2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	70	7
ทบวงมหาวิทยาลัย	3	1
กรุงเทพมหานคร	51	5
รวม	147	15

3. สุ่มตัวอย่างรายชื่อโรงเรียนแต่ละสังกัดตามจำนวนโรงเรียนในตารางที่ 3 ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4

4. สํารวจจำนวนนักเรียนที่เรียนพิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยสำรวจด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2532 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2532 ได้จำนวนนักเรียนที่เรียนพิเศษทั้งสิ้น 1,763 คน จากจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสิ้น 3,781 คน คิดเป็นร้อยละ 46.63 จำแนกนักเรียนที่เรียนพิเศษออกเป็น 2 ลักษณะคือ เรียนในโรงเรียนสอนพิเศษมีจำนวน 1,053 คน คิดเป็นร้อยละ 59.73 และเรียนในลักษณะไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ มีจำนวน 519 คน คิดเป็นร้อยละ 29.44 สำหรับผู้ที่เรียนทั้ง 2 ลักษณะคือ เรียนทั้งในโรงเรียนสอนพิเศษ และไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ มีจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 ผู้วิจัยไม่นํามาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพราะนักเรียนอาจสับสนในการตอบแบบสอบถามได้

ตารางที่ 4 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดต่าง ๆ

ชื่อสังกัด	ชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	1. โรงเรียนวัดหลักพลายไชย 2. โรงเรียนอนุบาลสามเสน
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	1. โรงเรียน เกษมพิทยา 2. โรงเรียน เขมะสิริอนุสรณ์ 3. โรงเรียน ไผ่ตดศึกษา 4. โรงเรียน เซนต์คาเบรียล 5. โรงเรียน แสงอรุณ 6. โรงเรียน เรวดี 7. โรงเรียน เสสะเวชวิทยา
3. ทบวงมหาวิทยาลัย	1. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
4. กรุงเทพมหานคร	1. โรงเรียน กิ่งเพชร 2. โรงเรียน ชื่องนนทรี 3. โรงเรียน ประชาธิปไตย 4. โรงเรียน วิจิตรวิทยา 5. โรงเรียน วัดเทพศิลา
รวม	15 โรงเรียน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนพิเศษตามสัดส่วนของจำนวนผู้เรียนพิเศษทั้งหมดที่สำรวจได้ในแต่ละลักษณะ และแต่ละโรงเรียนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสอนพิเศษ 200 คน และไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ จำนวน 200 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างนักเรียนแต่ละลักษณะด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

6. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษและครูสอนพิเศษใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนพิเศษ คือ นักเรียนคนใดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองและครูสอนพิเศษคนนั้นก็จะเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย เพื่อให้การศึกษการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กันอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจึง เป็นครูผู้ปกครองและนักเรียนที่เรียนพิเศษ และกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 400 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,200 คน

7. สุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวนร้อยละ 10 ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนทั้งสิ้น 40 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เรียนในลักษณะที่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษ และไม่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษอย่างละ 20 คน ในแต่ละสังกัด ๆ ละ 5 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสังเกตและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพิเศษ ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเรียนพิเศษที่เป็นโรงเรียน ไม่เป็นโรงเรียน และผู้ที่เรียนทั้งเป็นโรงเรียนและไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ

ชื่อสังกัดและชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	นักเรียน ป. 6	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ								กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ					
		ลักษณะเป็นโรงเรียน		ลักษณะไม่เป็นโรงเรียน		ลักษณะเป็นโรงเรียนและไม่เป็นโรงเรียน		รวม		ลักษณะเป็นโรงเรียน		ลักษณะไม่เป็นโรงเรียน		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ															
โรงเรียนวัดหลักหลายไทย	302	186	88.78	33	14.86	3	1.35	222	73.51	27	60.00	18	40.00	45	20.27
โรงเรียนอนุบาลสามเสน	223	90	66.18	39	28.68	7	5.15	136	60.99	13	37.14	22	62.86	35	25.74
รวม	525	276	77.09	72	20.11	10	2.79	358	68.19	40	50.00	40	50.00	80	22.35
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน															
โรงเรียนเกษมพิทยา	227	31	51.67	28	46.67	1	1.67	60	26.43	7	41.18	9	56.25	16	26.67
โรงเรียนเซนต์คาทอลิก	274	31	17.42	96	53.93	51	28.65	178	64.96	7	18.42	31	81.58	38	21.35
โรงเรียนโศภนศึกษา	384	108	53.47	74	36.63	20	9.90	202	52.60	25	51.02	24	48.98	49	24.26
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล	424	157	57.72	72	26.47	43	15.81	272	64.15	36	61.02	23	38.98	59	21.69
โรงเรียนเววดี	186	74	63.25	26	22.22	17	14.53	117	62.90	17	68.00	8	32.00	25	21.37
โรงเรียนเสสะเวชวิทยา	202	10	13.33	65	86.67	-	-	75	37.13	2	8.70	21	91.30	23	30.67
โรงเรียนแสงอรุณ	228	131	72.78	26	14.44	23	12.78	180	78.95	30	78.95	8	21.05	38	21.11
	1925	542	50.00	387	35.70	155	14.30	1084	56.31	124	50.00	124	50.00	248	22.88

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชื่อสังกัดและชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	นักเรียน ป.6	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ								กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ					
		ลักษณะเป็น โรงเรียน		ลักษณะไม่ เป็น โรงเรียน		ลักษณะเป็น โรงเรียนและ ไม่เป็นโรงเรียน		รวม		ลักษณะเป็น โรงเรียน		ลักษณะไม่ เป็น โรงเรียน		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ทบวงมหาวิทยาลัย															
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	264	59 54.63	26 24.07	13 12.04	108 40.91	12 50.00	12 50.00	24 22.22							
4. กรุงเทพมหานคร															
โรงเรียนกึ่งเพชร	198	6 100.00	- -	- -	6 3.03	1 100.00	- -	1 16.67							
โรงเรียนทองนพรี	207	- -	7 100.00	- -	7 3.38	- -	5 100.00	5 71.42							
โรงเรียนประชาภิเวศน์	207	160 89.89	17 9.55	1 0.56	178 85.99	22 64.71	12 35.29	34 19.10							
โรงเรียนวิจิตรวิทยา	157	- -	6 -	- -	6 3.82	- -	4 100.00	4 66.67							
โรงเรียนวัดเทพศิลา	298	10 62.50	4 25.00	2 12.5	16 5.37	1 25.00	3 75.00	4 25.00							
รวม	1067	176 82.63	34 15.96	3 1.41	213 19.96	24 50.00	24 50.00	48 22.54							
รวมทั้งสิ้น	3781	1053 59.73	519 29.44	181 10.27	1763 46.63	200 50.00	200 50.00	400 22.69							

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนพิเศษและผู้ปกครองคิด เท่ากับจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์อย่างละ 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีรายละเอียด และขั้นตอนวิธีสร้าง ดังนี้

แบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ มีรายละเอียด

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุด ก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในโรงเรียนสอนพิเศษ และ ชุด ข สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในลักษณะไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบทั้งชุด ก และ ชุด ข มีข้อความที่เหมือนกัน ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวในเรื่อง เพศ อายุ ผลการเรียน ในภาคต้นของปีการศึกษา 2531 วิชาที่สนใจและไม่สนใจ ระยะเวลาที่เรียน เหตุผลที่เรียน วิชาที่เรียน การศึกษาต่อในระดับสูง จำนวนทั้งสิ้น 8 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนพิเศษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความในช่องว่าง ซึ่งมีรายละเอียดของข้อความดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ ซึ่งชุด ก และชุด ข ข้อคำถามต่างกัน 2 ข้อแรก และ 4 ข้อที่เหลือไม่แตกต่างกัน
2. ประเภทการเรียนการสอน จำนวน 1 ข้อ
3. กระบวนการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวินิจฉัยภูมิหลังนักเรียน 1 ข้อ กิจกรรมการเรียนการสอน 9 ข้อ การวัดและประเมินผล 1 ข้อ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน 1 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพอใจในเรื่องการสอนพิเศษสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะคำถาม เป็นแบบตรวจรายการ
(Check list) ชนิด 2 ตัวเลือกคือ "พอใจ" หรือ "ไม่พอใจ" พร้อมทั้งให้เหตุผลตอนท้าย
ของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด ชุด ก มีคำถามจำนวน 11 ข้อ และชุด ข
มีคำถามจำนวน 10 ข้อ ข้อคำถามทั้งสองชุด เหมือนกัน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ

1. ความพอใจรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งชุด ก มีจำนวน 5 ข้อ
ชุด ข มีจำนวน 4 ข้อ
2. ความพอใจเกี่ยวกับประเภทการเรียนการสอน มีจำนวน 1 ข้อ
3. ความพอใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน มีจำนวน 5 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูสอนพิเศษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่ง
ออกเป็น 2 ชุด คือชุด ก สำหรับครูสอนพิเศษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในโรงเรียน
สอนพิเศษ และชุด ข สำหรับครูสอนพิเศษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในลักษณะไม่เป็น
โรงเรียนสอนพิเศษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ ซึ่งชุด ก และชุด ข มี
ข้อคำถามเหมือนกัน ข้อคำถามมีจำนวนทั้งหมด 7 ข้อ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา รายได้จากการสอนพิเศษเฉลี่ยต่อเดือน สภาพภาพสมรส
สังกัดของโรงเรียนที่สอน ระดับชั้นที่สอนในโรงเรียนปกติ ลักษณะคำถาม เป็นแบบตรวจรายการ
(Check list) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะคำถาม แบบตรวจรายการ (Check list) และ
คำถามปลายเปิด ชุด ก มีจำนวนคำถาม 34 ข้อ และชุด ข มีจำนวน คำถาม 30 ข้อ มี
รายละเอียดจำนวนข้อคำถามในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนข้อคำถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ของแบบสอบถามชุด ก และ ชุด ข ตอนที่ 2

ชุด	จำนวนข้อคำถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน				รวม
	รูปแบบ	ประเภท	กระบวนการ	การจัดที่ได้ผลดี	
ชุด ก	10	1	16	7	34
ชุด ข	6	1	16	7	30

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุด ก สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในโรงเรียนสอนพิเศษ และชุด ข สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในลักษณะไม่เป็นโรงเรียนสอนพิเศษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ ทั้งชุด ก และชุด ข เหมือนกัน มีจำนวน 9 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา อาชีพ รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร การเรียนพิเศษของบุตร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนพิเศษ เหตุผลที่ให้บุตร-หลาน เรียนพิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพอใจในเรื่องการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นบุตร-หลาน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ มีจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความพอใจ รูปแบบการเรียนการสอน มีจำนวน 11 ข้อ ซึ่งชุด ก และชุด ข มีข้อกระทงแตกต่างกันใน 2 ชุดแรก ความพอใจในประเภทของการเรียนการสอนมีจำนวน 1 ข้อ

แบบสังเกตจำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

แบบสังเกตใช้เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพิเศษ ในส่วนที่สามารถสังเกตได้ ลักษณะแบบสังเกตเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความมีรายละเอียดในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	จำนวนข้อ
รูปแบบ	
ลักษณะเป็นโรงเรียน	16
ลักษณะไม่เป็นโรงเรียน	4
กระบวนการ	
กิจกรรมการเรียนการสอน	10
การวัดและประเมินผล	1
การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน	1
รวม	32

แบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับครูสอนพิเศษเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็น
 ข้อคำถาม เฉพาะส่วนที่ไม่สามารถสังเกตได้ ลักษณะคำถามในแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด
 ซึ่งมีรายละเอียดจำนวนข้อในตารางดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

การจัดการเรียนการสอน	จำนวนข้อ
รูปแบบ	
ลักษณะเป็นโรงเรียน	4
ลักษณะไม่เป็นโรงเรียน	4
ประเภท	1
กระบวนการ	
จุดมุ่งหมาย	1
การวินิจฉัยภูมิหลังนักเรียน	1
กิจกรรม	6
การวัดและประเมินผล	1
รวม	18

การสร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนและวิธีสร้างดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสอนพิเศษ จากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมความรู้และความคิดเห็นจากครูสอนพิเศษ ผู้ปกครองที่มีบุตร-หลานเรียนพิเศษ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างเครื่องมือทั้ง 3 (แบบสอบถาม, แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์) ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาแล้วมีสำนวนภาษาที่ถูกต้อง
4. นำเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ให้ชัดเจนและเข้าใจยิ่งขึ้น
5. นำเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนพิเศษ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบตรงตามเนื้อหาเพื่อพิจารณา พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่ครอบคลุมเนื้อหาตาม

ต้องการ ซึ่งในขั้นนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นข้อบกพร่องของเครื่องมือ เช่น แบบสอบถามของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความพอใจในเรื่องการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะแบบตรวจรายการ (Check list) ชนิด 2 ตัวเลือก "พอใจ" หรือ "ไม่พอใจ" พร้อมทั้งให้เหตุผลตอนท้ายของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่าควรเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ โดยมีตัวเลือกเหตุผลของความพอใจหรือไม่พอใจ เป็นต้น

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูสอนพิเศษทั้งที่สอนในโรงเรียนพิเศษ และไม่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษ อย่างละ 3 ท่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ และผู้ปกครองอย่างละ 10 คน โดยกระจายนักเรียนในโรงเรียนทุกสังกัด ในส่วนของแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์นั้น นำไปใช้กับครูสอนพิเศษในโรงเรียนสอนพิเศษ และไม่จัดเป็นโรงเรียนสอนพิเศษอย่างละ 1 ท่าน ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นข้อบกพร่องของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถามบางส่วน เช่น คำชี้แจงของแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ชัดเจน เพราะอยู่ในหน้าเดียวกันกับแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ตอบ ทำให้นักเรียนไม่สนใจอ่านเท่าที่ควร และชักถามผู้วิจัยว่าเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอะไร ทำไปทำไม ผู้วิจัยจึงนำคำชี้แจงแยกขึ้นแผ่นใหม่ พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ในส่วนของแบบสอบถามความพอใจในเรื่องการสอนพิเศษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนไม่เข้าใจคำถามเท่าที่ควร จึงเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้ "ลักษณะสถานที่เรียน" เปลี่ยนเป็น "นักเรียนพอใจสถานที่เรียนพิเศษในปัจจุบันหรือไม่"

7. นำเครื่องมือทั้ง 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือสมบูรณ์แล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ข. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการสำรวจจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษและแจกแบบสอบถาม เพื่อทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน แต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในส่วนของการสังเกตและการสัมภาษณ์นี้ได้ทำจดหมายถึงเจ้าของโรงเรียนสอนพิเศษ และอาจารย์สอนพิเศษเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยเริ่มต้นสำรวจจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2532 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2532 และนำแบบสอบถามไปแจกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2532 ถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2532 ให้เวลาตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ จึงเริ่มเก็บแบบสอบถามในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2532 จนถึง 10 กุมภาพันธ์ 2532 ในกรณีที่ไม่ได้แบบสอบถามอย่างครบถ้วน ได้ทวงถามแต่ละโรงเรียนทั้งทางโทรศัพท์และติดตามด้วยตนเองไม่น้อยกว่าโรงเรียนละ 4 ครั้ง สิ้นสุดการเก็บแบบสอบถามคืนในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนพิเศษและผู้ปกครองนั้นจะได้รับแบบสอบถามจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและส่งคืนที่นักเรียน เพื่อส่งคืนผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่ง ได้จำนวนแบบสอบถามคืนดังในตารางที่ 9

3. การสังเกตการสอนพิเศษในสถานที่ (สอนพิเศษ) และสัมภาษณ์ครูผู้สอนพิเศษของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยติดต่อผ่านนักเรียนโดยให้นักเรียนนำจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอสังเกตและสัมภาษณ์พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ล่วงหน้า เริ่มสังเกตและสัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2532 จนถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2532 ด้วยตนเอง อาจารย์ท่านละ 1 ครั้ง เพื่อประกอบการอภิปรายผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป			จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน		
	ลักษณะเป็น โรงเรียน สอนพิเศษ	ลักษณะไม่เป็น โรงเรียนสอน พิเศษ	รวม	ลักษณะเป็น โรงเรียน สอนพิเศษ	ลักษณะไม่เป็น โรงเรียนสอน พิเศษ	รวม
				จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนพิเศษ	200	200	400	191 95.50	187 93.50	378 94.50
2. ครูสอนพิเศษ (นักเรียนในข้อ 1)	200	200	400	160 80.00	163 81.50	323 80.75
3. ผู้ปกครอง (นักเรียนในข้อ 1)	200	200	400	190 95.00	183 91.50	373 93.50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับการสอนพิเศษ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง ในส่วนของข้อเสนอนั้นมีลักษณะคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุปรวมข้อเสนอนั้นจัด เป็นหมวดหมู่เรียงลำดับความถี่ของข้อเสนอนั้น ๆ
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพอใจในเรื่องการสอนพิเศษ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจรายการ (Check list) มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง ในส่วนของเหตุผลที่มีลักษณะคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุป เหตุผลจัดเป็นหมวดหมู่เรียงลำดับตามความถี่ของเหตุผลนั้น ๆ แล้วเสนอเป็นความเรียง
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสอนพิเศษ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจรายการ (Check list) เติมข้อความและคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุป เนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ตามความถี่ของข้อมูลนั้น ๆ แล้วเสนอเป็นความเรียง ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

การคำนวณค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะคำถามแบบตรวจรายการ (Check list) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ และร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$